

VELDWERK EN E.H.B.O.

Bob Entrop

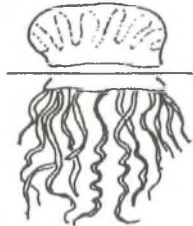
Het is ons bekend dat vele lezers van de Vita Marina gedurende de zomermaanden reizen ondernemen naar verre landen (stranden). Gedurende het veldwerk langs zulke voor hem vreemde kusten, komen zij ook in aanraking met een fauna, die soms hinderlijk, zo niet (levens)gevaarlijk kan zijn. We weten immers dat menige vertegenwoordiger van de onderwaterfauna de voor hem logische hebbelijkheid heeft giftig te zijn.

Biologisch is het bezitten van giftige wapens natuurlijk erg prettig voor de aanvaller, maar wanneer het prooidier in dit geval de mens is, betekent de kennismaking met deze giftige afweermiddelen voor de laatste een zeer onaangename. Misschien kan daarom onderstaand lijstje met dreigende gevaren en de daarbij behorende E.H.B.O. of goede raad van nut zijn tijdens uw eerstvolgende verzamelreis. Even tussen twee haakjes, ook in onze fauna komen dieren voor zoals de vis pieterman, *Trachinus draca* L., de haarkwal, *Cyanea capillata* L., de stekelrog, *Raja clavata* L. en nog enkele, waarvoor het oppassen geblazen is.



Koraal.

Sned en schaafwonden zowel aan levend als dood koraal opgedaan, behandelen met waterstofperoxyde. Reinig de wond hiermee van splintertjes koraal. Gebruik nooit mercurochroom of jodium. Behandeling enkele keren herhalen. Bij diepe wonden, afdekken met een gaasverband en daarna de dokter raadplegen.



Portugees oorlogsschip.

De neteldraden van deze aan de oppervlakte drijvende kwal veroorzaken heftige pijn op de huid. Ze kleven aan de huid. Direct de pijnlijke plek wrijven met zand, een handdoek of een kledingstuk om de netelcellen van de huid te verwijderen.

De beste behandeling is de plek met vleesverzachter inwrijven.

Los een theelepel hiervan op in een kwart kopje water en bedek hiermee de plekken. Dit middel is ook geschikt tegen bijen- en wespensteken. Soms wil ook een goede zonnebrandolie helpen, of het deppen met verdunde amonia. Sommige mensen zijn sterk allergisch voor dit gif uit de netelcellen. In dat geval spoedig de dokter raadplegen.



Anemonen en kwallen.

Zelfde behandeling als bij de voorgaande.



Zeeappels.

Verwijder de stekels zoveel mogelijk op de manier van een splinter met pincet of mespunt. Diepzittende stekels weken in azijn om het gif te neutraliseren. Geen azijn bij de hand, gebruik dan urine. De stekels lossen in de loop van de tijd in de huid op.



Murenebeet.

Maak de wond schoon met waterstofperoxyde en verbind hem. Bij grote wond de wondranden samendrukken, met leucoplastreepjes bijhouden en snel een dokter raadplegen.



Steek van conusschelpen

Is de steek toegebracht door een grote of als zeer giftig bekend staande conussoort, dan moet een snede gemaakt worden ter hoogte van de steek. Daarna de wond uitzuigen, zodat zo veel mogelijk gif uit de wond verwijderd wordt. Vervolgens ogenblikkelijk de arts raadplegen.

Een dosering van antihistamine is nuttig om verschijnselen van verstijving, hoofdpijn, ademnood of bewusteloosheid te verlichten.



Beet van inktvis.

Bij grote wond de dokter raadplegen. Bij kleine wonden flink laten bloeden, wond uitspoelen en met mercurochroom behandelen. Bij eventuele latere ontstekingen de dokter raadplegen.

Ook wanneer de verwonding op het eerste gezicht niet ernstig te noemen is, b.v. snee in de vinger door een scherpe mosselrand of zeepokken, moet deze eerst flink bloeden, waardoor veel ongerechtigheden reeds uit de wond stromen. Mercurochroom of jodium ontsmet de wond(jes) van infectieuze bacteriën. De een is gevoeliger voor kleine verwondingen en lichte infecties dan de ander. Het is altijd beter iets te snel een dokter te raadplegen dan na dagen wachten rond te moeten lopen met een lelijke en vaak pijnlijke ontsteking. Zelfs als het niet gevaarlijk is bederft het toch maar al te gauw het vakantieplezier.

Persoonlijk heb ik menig keer bij het veldwerk schrammen, sneedjes en flinke japen opgelopen. Dat brengt fors veldwerk nu eenmaal mee. Gelukkig heb ik niet veel last van verzweringen. Mijn recept, maar dat is waarschijnlijk in de ogen van onze lezers-medici een kwakzalversmiddel, is: laat de wond maar flink bloeden, eventueel wat helpen door het bloed naar de wond te stuwen en dan gewoon doorgaan. Flink met de wond in het zeewater. Het bloeden houdt wel op en de wond ziet prachtig schoon na uren weken in het zeewater. Later een leucoplastje er op en dan is de zaak meestal wel voor elkaar. Maar nogmaals: dat is mijn privé-recept.

Het laat zich begrijpen dat het sterk aan te raden is om een bescheiden verbandtrommeltje met de noodzakelijke materialen in de zijtas of de rugzak mee te nemen. Immers beter mee verleggen dan om verleggen.